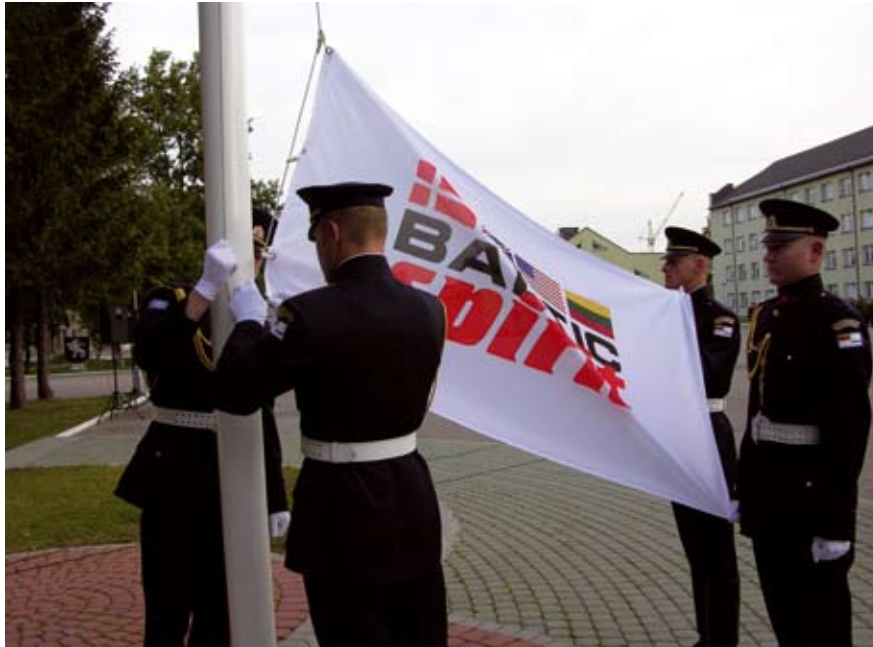

Baltijos dvasia – keturių NATO šalių savanorių pratybos

Pratybų atidarymas.
Keliama vėliava
„Baltijos dvasia-2006“.

Tarptautinės pratybos „Baltijos dvasia-2006“ („Baltic Spirit-2006“), rugsėjo 17–23 dienomis vykusios Klaipėdoje, buvo naujas išbandymas Krašto apsaugos savanorių pajėgoms, kurių vienetai jau daugiau nei dvejus metus vykdo naujas užduotis – dalyvauja tarptautinėse operacijose Kosove ir Afganistane.

Tarptautinių pratybų organizavimas savanoriams taip pat nebe naujiena, pajėgos įvykdė šią užduotį – pratybos „Baltijos dvasia-2006“ buvo puikiai organizuotos ir vyko sklandžiai. Kairių poligone beveik dvi savaites tvyrojo Baltijos dvasia...

Iš pratybų istorijos

Pirmieji Savanorių pajėgų surengti tarptautiniai mokymai „Baltijos dvasia“ („Baltic Spirit“) įvyko 2004 metais, spalio 1–8 dienomis. Daugiau nei savaitę KASP Vytauto apygardos 7-oji rinktinė ir Danijos Nacionalinės gvardijos karių

kuopa Ignalinos rajone vykdė teritorijos ir strateginių objektų apsaugą.

Per 2004 metų pratybas Vytauto 7-osios rinktinės štabas mokėsi vadovauti tarptautiniams kariniams vienetams, padaliniai tobulino abipusį NATO terminologijos ir procedūrų supratimą. Tarptautinėse pratybose dalyvavę kariai tariamo konflikto zonoje vykdė teritorijos kontrolę, patruliavo, budėjo stacionariuose kontrolės postuose. Pagal tuometinę mokymų legendą dvi Lietuvos savanorių ir viena Danijos savanorių kuopa buvo dislokuotos konflikto regione, kur veikė radikalios organizacijos „Green Fire“ nariai, įvairiais būdais protestuojantys prieš netoliese esantį strateginį objektą. Pratybose buvo panaudota ir Savanorių pajėgų aviacija. Vytauto 7-osios rinktinės vadovybė KASP Aviacijos rinktinės lėktuvu An-2 stebėjo savo pozicijas iš oro, įvertino padalinių maskuotę. Vadai matė, kaip vyksta padalinių judėjimas, kaip kontroliuojama teritorija. Iš paukščio skrydžio buvo apžiūrėta vietovė, įvertintos karių pastangos maskuojantis bei įsikuriant.

Per dvejus metus Savanorių pajėgose daug kas pasikeitė – užduotys, struktūra, sukaupta patirties tarptautinėse misijose. Pajėgos subrendo naujoms pratyboms...

Antrasis kartas – planavimas, dalyviai ir pradžia

Šiomet rugsėjo 17–23 dienomis Kairių poligone ir Butigeidžio dragūnų mokomajame batalione vykusiose pratybose „Baltijos dvasia-2006“ dalyvavo daugiau nei 650 karių, beveik tiek pat, kiek ir praėjusį kartą. Kartu su lietuviais taikos rėmimo operacijų mokėsi Danijos karių kuopa, į mokymus atvykusi kartu su technika ir ginkluote, būrys karališkųjų aierių šaulių, kariai iš JAV Pensilvanijos Nacionalinės gvardijos. Pratybos pradėtos planuoti dar praėjusiųjų metų pabaigoje pagal Lietuvos, Jungtinės Karalystės, JAV ir Danijos bendradarbiavimo programą. Iš pradžių dalyvavo Danijos Nacionalinės

nės gvardijos ir KASP štabo karininkai, nubrėžtos pradinės gairės. Planuotas pratybų logistinis aprūpinimas, jų eiga. Vienas iš pagrindinių pratyboms „Baltijos dvasia-2006“ keltų tikslų – pagerinti tarpusavio bendradarbiavimą, vykdamas taikos rėmimo operacijas, treniruoti Dariaus ir Girėno apygardos 2-osios rinktinės, Savanorių pajėgų štabo ir kitų padalinių gebėjimą vykdyti taikos rėmimo operacijas daugianacionalinėje aplinkoje.

Pratybose „Baltijos dvasia-2006“ veikusios taikdarių pajėgos – daugianacionalinis batalionas – buvo suformuotos Dariaus ir Girėno rinktinės pagrindu. Kartu su danų ir britų vienetais bataliono sudėtyje dalyvavo ir tarptautinėms operacijoms Kosove bei Afganistane besirenbiančios KASP misijų vienetai – KFOR-15 ir PAG-4. Daugianacionaliniam batalionui vadovavo plk. ltn. Romanas Satkus.

Vadų linkėjimai...

Pratybų atidarymo ceremonijoje Lauko pajėgų vadas brg. gen. Arvydas Pocius savanoriams sakė: „Vienas pagrindinių tarptautinių pratybų tikslų – siekti, kad įvairių šalių kariai mokytųsi bendradarbiauti, kad dirbtų kartu, petys į petį. Kariams, dalyvaujantiems operacijose, svarbiausia ne vien susikalbėti tiesiogine prasme, bet ir optimaliai sąveikauti, siekiant bendrų tikslų. Taikdariai, dalyvaujantys taikos rėmimo operacijose, atlieka ypatingą misiją. Jie gali išsaugoti patį didžiausią turtą – žmogaus gyvybę“, – sakė generolas.

„Džiugu, kad mūsų ryšiai su Danijos, JAV ir Jungtinės Karalystės savanoriais, prasidėjęs Lietuvai sunkiu metu, peraugo į naują bendravimo etapą – lygiaverčių NATO karių bendradarbiavimą, patirties pasikeitimą, pasirengimą vykdyti naujus uždavinius, – kalbėjo KASP vadas plk. Antanas Plieskis. – Didžiuojuosi, kad Lietuvos savanoriai, kaip ir mūsų protėviai, pavojų nebijo. Visiems padaliniais linkiu išstvermės, gero oro ir ...sunkaus darbo.“

...Išsipildė

Savanorius ir dabar pasiekia melancholiški britų ir danų savanorių – pratybų bendražygių laišakai. Jie teigia liūdintys dėl greito išsiskyrimo su Lietuva ir dėl to, kad po intensyvių pratybų nebeturi ką veikti. Kariai nori daryti tai, ką jie geriausiai moka – dalyvauti operacijose ir pratybose.

Pratybose be aviacijos – nė žingsnio

Lietuvos karinių oro pajėgų paieškos ir gelbėjimo komanda tarptautinėse pratybose turėjo daug darbo. Tokio pobūdžio mokymuose neišsiverčiama be sraigtasparnių. Mokymų metu daug kartų vyko medicininės evakuacijos pratybos, instruktoriai karius supažindino su sraigtasparnio galimybėmis, saugaus elgesio taisyklėmis.

Karinių oro pajėgų sraigtasparniai pratybose dalyvauja nuolat, jos ypač svarbios jauniems pilotams, tobulinantiems skraidymo įgūdžius. Nė vieni tokie mokymai negali vykti be sraigtasparnio, nes čia kariai ruošiami tarptautinėms operacijoms, kuriose be sraigtasparnių neišsiversi.

– Dažnai tenka dalyvauti gelbėjimo operacijose, visada esame pasirengę pakilti, kai reikia nukentėjusiuosius nugabenti į ligoninę, dirbti paieškos darbus,“ – sakė sraigtasparnio pilotas kpt. Gintautas Griauzdė.

Pratybose taip pat skraidė, įvairiausias užduotis vykdė ir savanorių Aviacijos rinktinės (vadas mjr. Robertas Mažylis) lėktuvai – An, Wilga.

Lauko pajėgų vadas brg. gen. Arvydas Pocius po atidarymo ceremonijos su pratybose dalyvavusių Danijos, Jungtinės Karalystės ir JAV kontingentų nacionaliniais atstovais.

Lietuvos savanoriai mokosi, kaip naudotis specialiosiomis priemonėmis – skydais.

Be ko dar neapsieina nė vienos pratybos

Be aprūpinimo tarnybų tarptautiniuose mokyimuose – nė žingsnio. Nuo pat pratybų pradžios dalyvių saugumu rūpinosi Karo policijos kuopos savanoriai, sveikata – KASP ir Karo medicinos tarnybos medikai, muliažistai, medicinos kuopos savanoriai. Daugiau nei 600 karių maitino KASP štabo ir Dragūnų bataliono valgyklų virėjos.

Danijos kontingentas

Gausiausiai, kaip ir užpernai, pratybose dalyvavo danai. Šimtas dvidešimt karių į Lietuvą atskrido rugsėjo 16 dieną. Danijos savanoriai sakė, kad kelionėje nepavargo ir tikisi pratybose įgyti draugų, išmokti naujų dalykų. Jau kitą dieną tarptautinėje jūrų perkėloje prisišvartavo laivas su karine danų technika.

Pirmosiomis dienomis danų kuopa, paskirstyta į tris grupes, mokėsi, kaip patruliuoti, konvojuoti bei įrengti mobilų kontrolės postą. Kariai liko patenkinti pratybų eiga, ypač inžineriniais darbais. Žinoma, pasitaikė ir smulkių nesklaidumų. Danijos savanoriai skundėsi, kad dėl kalbos barjero juos lydintys vairuotojai nesuprato reikalavimo važiuoti nurodytu maršrutu. Vėliau nesusipratimų sumažėjo, kas mokėjo – bendravo angliškai, kas ne – gestais.

Patyrę karališkieji airių šauliai

Airių šauliams instruktorių dėstyti dalykai jau nebe nauji. Tai tarsi žinių patikrinimas, atsisakymas, išskyrus pastatų valymo operacijas, nes Jungtinėje Karalystėje šias operacijas vykdo specialiai tam apmokyti kariai, ne eiliniai pėstininkai. Jungtinės Karalystės atstovams buvo neįprasti tik rusiški automatai AKMS. Šauliai, dalyvavę operacijose Afganistane ir Irake, jais moka naudotis, bet vis tiek labiau vertina savo ginkluotę.

Jungtinės Karalystės instruktoriai iš visų pratybų dalyvių Dragūnų batalione gyveno ilgiausiai. Savaitę iki pratybų jie mokė būsimojus KFOR taikdarius. Britams labai patiko leisti laisvus vakarus Klaipėdoje, dauguma norėtų atvykti į Lietuvą ir kitais metais.

Savanoriai...

...dalyvavo riaušių malšinimo pratybose. Pasak Vidaus reikalų ministerijos 2-ojo pulko atstovų, kariai su šia užduotimi susidoroję labai gerai.

Aktyviosios fazės pradžia

Ankstvyą rugsėjo 20 dienos rytą pratybose prasidėjo aktyvioji fazė. Daugiau nei 70 automobilių vora lygiai šeštą ryto kirtę Dragūnų mokojo bataliono teritorijos ribą ir pajudėjo Kairių

poligono link, kur iš „Jungtinių Tautų pajėgų“ perėmė atsakomybės rajoną. Kariai, nuo rugsėjo 17 d. mokėsi vykdyti taikos įvedimo veiksmų, turėjo viską išbandyti praktiškai, labai panašiomis sąlygomis, kaip ir konflikto regione. Anot pratybų scenarijaus, Jungtinių Tautų pajėgos konflikto zonoje keičiamos NATO pajėgomis, o daugianacionalinis batalionas įvedamas į konflikto regioną. Beje, niekam tai nebuvo panašu į žaidybines situacijas – dalis pratybose dalyvavusių karių turi patirties, įgytos tikrose tarptautinėse operacijose Balkanu, Centrinės Azijos, Afrikos ir Persijos įlankos regionuose.

Su gyventojais derėjosi Civilių ir karių bendradarbiavimo skyriaus specialistai

Į poligoną atvykstančius taikdarius pasitiko minia „nepatenkintų gyventojų“ ir stiprus lietus. Pasak civilių ir karių bendradarbiavimo karininko lt. Kęstučio Gruodžio, „vietiniai gyventojai“ nebuvo patenkinti karių atvykimu į jų žemes ir mėgino sustabdyti vorą.

Anot mjr. Rimvydo Vaitiekūno, CKB S-5 skyriaus viršininko, gyventojų minia atbėgo prie mašinų, ėmė jas siūbuoti ir šūkauti. Po derybų su vietinių lyderiu, pavyko išvengti konflikto, o kariai sėkmingai perėjo poligono teritoriją ir įsikūrė pagrindinėje stovykloje.

Greitos įkurtuvės

Bataliono S-5 skyriaus specialistas srž. Ramūnas Kemežys trumpai papasakojo apie atsakomybės rajono perdavimą daugianacionaliniam batalionui.

Bataliono karius pasveikino bataliono vadas plk. lt. R. Satkus. Po sveikinimų išskėlė pratybose dalyvaujančių šalių vėliavas. Karius palaimino karo kapelionas kpt. Tomas Karklys. Cereemonijos metu taip pat buvo atliktos „misijos“ perdavimo procedūros. Prabėgus vos keliolikai minučių nuo stovyklos atidarymo, bataliono štabe užvirė intensyvus darbas.

Mina

Ketvirtosios Goro provincijos atkūrimo grupės (PAG-4) apsaugos būrys po įtemptų riaušių malšinimo treniruočių ėmėsi bazės apsaugos funkcijų. Neapsieita be įvykių. Keičiantis stebėjimo postų pamainoms buvo aptikta mina. Apžiūrėję radinį posto sargybiniai nustatė, jog tai gali būti kovinė mina ir apie tai informavo savo vadovybę...

Išbandymas KFOR-ui

KFOR-15 būrys pratybų metu dirbo kelių kontrolės poste. Kariai stabdė automobilius ir kentė

vietinių gyventojų pasipiktinimą. Gyventojai keikė karius, neva šie įsikūrė ant senųjų kapinių ir drumsčia velionių ramybę. Taikdarius vos pavyko išvengti rimtesnio konflikto su įsiaudrinusiais vietiniais.

Vėliau KFOR-15 būrio kariai išvyko patruliuoti. Netikėtai pakelėje pastebėtas į medį atsitrenkęs automobilis. Vairuotojas eil. Edmundas Sūdžius ir keleivė gr. Raimonda Strazdauskaitė buvo smarkiai sužaloti. Automobilyje telkšojo kraujas, o ant keleivių kūnų matėsi daug žaizdų. Kariai, apžiūrėję nukentėjusiuosius, iškvietė medikus ir suteikė pirmąją medicinos pagalbą. Aptvarstė smarkiai pažeistas kūno vietas, įtvirtino „lūžusią“ keleivės koją ir guodė, kad viskas bus gerai.

Nors tai tik pratybos, tačiau į viską buvo žiūrima be galo rimtai. Sužeistųjų aimanos, atviri kaulų lūžiai ir kraujas KFOR-15 būrio kariams buvo tikrai rimtas išbandymas.

Pratyboms baigiantis skraidė sraig-tasparnis ir... palapinės

Aktyvioji fazė menamo konflikto zonoje tęsėsi daugiau nei dvi paras. Galiausiai taikdarius teko gerai pasistengti, kai vietiniai sukėlė neregėtas riaušes. Kariai iš Danijos, Jungtinės Karalystės ir Lietuvos nelengvai suvaldė įsismarkavusią minią, prirėkė ir specialios technikos – patys smarkiausi buvo nuraminti stipria vandens srove, o taikdarius rėmusio sraigtasparnio menčių gūšiai į orą pakėlė ne tik nupjautą žolę, bet ir kelias dideles palapines...

Uždarymas. Taikdarius palydėtuvs ir karališkųjų šaulių labdaros akcija

Rugsėjo 23 dieną pratybos „Baltijos dvasia“ baigėsi. Dragūnų bataliono rikiuočių aikštėje išsirikiavo visi pratybose dalyvavę vienetai. Į iškilmes atvyko krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Renginio metu į tarptautinę misiją Kosovo išlydėtas pratybose dalyvavęs būrys KFOR-15, vadovaujamas vyr. ltn. Šarūno Kisnieriaus. Būrys suformuotas iš Didžiosios kovos rinktinės karių savanorių. Mūsų kariai pirmoje spalio pusėje pakeis dabar misiją atliekantį savanorių būrį KFOR-14.

Jungtinės Karalystės gynybos atašė plk. ltn. Maiklo Džono Klementso iniciatyva rugsėjo 23 dieną Vilniaus „Naručio“ viešbutyje įvyko labdaros akcija. Jungtinės Karalystės ambasados atstovai Vilniaus 3-iesiems vaikų namams įteikė piniginių čekį. Pinigus vaikams paaukojo airių šauliai. Britų vyriausiasis nacionalinis atstovas psk. Džeisonas Magilas sakė, kad labdaringos akcijos šalyse, kur atvyksta britų savanoriai, vyksta jau nebe pirmą sykį. Vaikų namams šiais metais paaukoti keli šimtai svarų.

Didžiausios Savanorių pajėgų šiemet organizuotos tarptautinės pratybos baigėsi, bet Lietuvos, Danijos, ir Jungtinės Karalystės savanorių bendradarbiavimas tęsiasi ir galbūt Baltijos dvasia pasirodys ir trečiąjį kartą.

Gr. Vilius Džiavečka

J. psk. Linos Daugirdienės nuotraukos

Ketvirtosios Provincijos atkūrimo grupės (PAG-4) kariai riaušių malšinimo pratybose.